

Szanowni Państwo,

Możliwość prezentacji sylwetek zawodowych i osiągnięć laureatów tegorocznej edycji Medalu SARP Bene Merentibus – Elżbiety i Adama Czyżewskich jest dla mnie zaszczytem, ale równocześnie wielką przyjemnością, powodowanych okazją do podzielenia się wiedzą o Osobach, których z racji Ich zaangażowania w działania na rzecz podnoszenia jakości przestrzeni, w otaczającej nas rzeczywistości spotkać jest niezwykle trudno.

Elżbieta Czyżewska, wydawca, historyk sztuki, absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Uczennica jego wybitnych profesorów - Mieczysława Porębskiego i Piotra Krakowskiego. W latach 1986-89 pracownica Instytutu Sztuki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Autorka ok. 100 tekstów publicystycznych poświęconych architekturze wnętrz i wzornictwu. W latach 1992 – 2005 kierowała wydawnictwami prasowymi, redakcjami, działami marketingu, i promocji, w tym jednego z największych wydawnictw prasowych w Polsce – Prószyński i S-ka, wydawcy 15 tytułów prasowych poświęconych projektowaniu przestrzeni m. in. „Just Office”, „Biuro Biznesmena”, „Dom i Biuro”, „Ładny Dom”, „Projekt Dom i Biuro”, raportów specjalnych dla polskiej edycji magazynu „Harvard Business Review”, a także – rewitalizacji magazynu „Sukces”.

Projektowała i organizowała wystawy poświęcone tematyce architektury wnętrz, była współautorką programów telewizyjnych dotyczących wzornictwa i aranżacji przestrzeni pracy biurowej.

W latach 2012, 2013 była szefem działu wydawniczego Muzeum Narodowego w Warszawie. Jest wydawcą wielu książek o polskiej architekturze współczesnej, między innymi: „Honorowa Nagroda SARP 1964 – 2006” (2006), „Pasja i pragmatyzm” (2009), „Bulanda i Mucha Architekci” (2010), „Poszukiwanie struktur” (2011), „Morfologia obrazu” (dla ASP w Warszawie, 2012), „Krótka ulica, długa historia” (2014).

Współpracowała z Instytutem Adama Mickiewicza i Ministerstwem Spraw Zagranicznych RP. Jej wydawnictwa wielokrotnie promowały Polskę w ramach przedsięwzięć podejmowanych przez te instytucje, by wymienić tylko powstały na zlecenie Instytutu Adama Mickiewicza katalog wystawy przygotowanej pod Jej kuratorską opieką „Borders is shown together with the Ethno-Fashion exhibition” prezentowanej w Belfaście i Edynburgu w latach 2010 – 11.

W 2010 roku na zamówienie Ministerstwa Spraw Zagranicznych zrealizowała książkę „Polska Architektura Współczesna 1964 – 2010”, która trafiła do największych polskich placówek dyplomatycznych na świecie jako kompendium wiedzy o twórczości polskich pracowni architektonicznych.

W latach 2008 – 2015 była autorką koncepcji edytorskiej i wydawcą wielu polsko i angielsko języcznych publikacji Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie, m. in.: „Zwykłe – niezwykle” (2008), „Trzewia Lewiatana” (2009), „Zakochany Chopin. Mazowieckie inspiracje” (2010), „Czas Świętowania” (2012), „Kalendarz Etnograficzny na 2017” oraz kolejnych tomów czasopisma „Etnografia Nowa” (2011 – 2019).

Od wielu lat stale współpracuje z Zarządem Głównym Stowarzyszenia Architektów Polskich SARP, a od 2009 roku prowadzi autorski projekt cyklicznej konferencji „Między ortodoksją a kreacją. Dialog konserwatorsko-architektoniczny”, mając w Swym dorobku jej jedenaście edycji.

Konferencja ta organizowana jest przez Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie wraz ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich SARP i obecnie z Narodowym Instytutem Architektury i Urbanistyki.

Poprzednie edycje Konferencji z lat 2009 – 2018 zostały bardzo pozytywnie ocenione przez ich uczestników, architektów i konserwatorów z całej Polski, a w każdej z nich uczestniczyło około 300 osób. Konferencje odbywające się pod patronatami Generalnego Konserwatora Zabytków, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Marszałka Województwa Mazowieckiego i Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy zyskały status najważniejszego forum dyskusyjnego dla inwestycji realizowanych w obszarach i obiektach podlegających ochronie konserwatorskiej. W ich trakcie z architektami i projektantami, inwestorami oraz developerami dyskusje prowadzili urzędnicy administracji rządowej i samorządowej (w ubiegłorocznej konferencji brało udział blisko 100 osób decydujących o inwestycjach w całej Polsce). Były i są one niezwykle istotną płaszczyzną wymiany poglądów na temat możliwości realizacji współczesnych koncepcji architektonicznych w przestrzeniach dziedzictwa kulturowego.

Elżbieta Czyżewska w 2015 roku objęła funkcję Pełnomocnika ds. Wizerunku Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie, prowadząc nadzór nad pracą Zespołu Komunikacji PME, kierując Wydawnictwem Muzeum, tworząc koncepcje kampanii promocji wystaw i wydarzeń muzealnych w mediach tradycyjnych i społecznościowych, oraz sprawując pieczę nad wizerunkiem wszelkich wydarzeń muzealnych, także w Muzeum dla Dzieci przy PME. W 2015 stworzyła koncepcję programu merytorycznego i systemu finansowania stałej Galerii Koreańskiej działającej w Państwowym Muzeum Etnograficznym, następnie współtworzyła koncepcję programu współpracy z Korean Foundation, a od 2016 roku bierze udział w tworzeniu w PME we współpracy z Ministerstwem Kultury Korei i National Folk Museum of Korea programu stałej wystawy Koreańskiej, równolegle realizując wyjazdy studyjne do Seulu oraz projekty badawcze w południowej i centralnej Korei.

Dr Adam Czyżewski antropolog kultury, absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego, uczeń prof. Mieczysława Porębskiego i prof. Czesława Robotyckiego. Autor prac z dziedziny antropologii miasta, kultury wizualnej i antropologii przedmiotu, m.in. książek „Trzewia Lewiatana: antropologiczna interpretacja idei miasta-ogrodu” (2001), „Honorowa Nagroda SARP 1966-2006” (2006), „Trzewia Lewiatana: miasta-ogrody i narodziny przedmieścia kulturalnego” (2009), „Bulanda i Mucha architekci” (2011), „Morfologia obrazu” (2012). Współautor zbioru „Architecture and Avant-Garde in Poland 1918 – 1939 – Rassegna” (1996). Pod jego redakcją ukazały się: „Zwykłe – niezwykle: fascynujące kolekcje w zbiorach Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie” (2008), „Pasja i pragmatyzm” (2010), „Czas świętowania” (2013). Od 2008 roku dyrektor Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie, równocześnie (od 2012 roku) wykładowca Wydziału Sztuki Mediów ASP w Warszawie.

Od 2006 roku stale współpracuje z Zarządem Głównym Stowarzyszenia Architektów Polskich SARP. Jeden z gospodarzy konferencji „Między ortodoksją a kreacją. Dialog konserwatorsko - architektoniczny”, organizowanej w latach 2009 – 2019 w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie. W latach 1992 – 2004 redaktor naczelny czasopism poświęconych architekturze i projektowaniu form przemysłowych, m. in. „Just Office”, „Biuro Biznesmena”, „Dom i Biuro”, „Ładny Dom”, „Projekt Dom i Biuro”, raportów specjalnych dla polskiej edycji magazynu „Harvard Business Review”.

Autor i współautor wielu krajowych i międzynarodowych wystaw poświęconych dorobkowi kulturowemu.

Autor ponad stu tekstów naukowych i publicystycznych prezentujących między innymi tło kulturowe twórczości artystycznej, w tym architektury jako ważnej dziedziny sztuki. Współautor programu stałej wystawy Koreańskiej w PME stworzonego we współpracy z Ministerstwem Kultury Korei i National Folk Museum of Korea. Wydawca i szef redakcji czasopisma „Etnografia Nowa”. Autor projektu koncepcyjnego modernizacji budynku oraz zmian struktury organizacyjnej Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie, realizowanych pod Jego kierunkiem od 2008 roku.

Przedstawione osiągnięcia Laureatów w obszarze ochrony dziedzictwa kulturowego i tworzenia warunków popularyzacji dorobku twórczego architektów, to jednak tylko skromna część Ich zasług na rzecz architektonicznego środowiska zawodowego.

Ważniejszą i wartą podkreślenia jest Ich pasja, z jaką realizują wszelkie przedsięwzięcia służące budowaniu dobrego wizerunku polskiej architektury i Ich wielkie zaangażowanie w aktywności podejmowane w tym obszarze.

Nie jest dla Nich przeszkodą świadomość wieloletnich zapóźnień i wysokie prawdopodobieństwo konieczności pozyskania dla spraw architektury osób mniej życzliwych dla tworzenia dobrych warunków promocji polskiej twórczości architektonicznej.

Podejmowane działania są dla Nich motywacją do przekonywania opornych i znajdowania sposobów dla takiego prowadzenia podjętych działań, by przez znakomitą ich organizację mogły doczekać się zakładanych rezultatów.

Powtórzenie dla Ich starań określenia „pasja w działaniu na rzecz architektury” jest jak najbardziej uzasadnione.

Aktywność oparta na przekonaniu o potrzebie zwrócenia uwagi na jakość rozwiązań twórczych postrzeganą jako wyznacznik dobrej architektury osadzonej w kontekście kulturowym, to symboliczny wyróżnik działań podejmowanych przez Laureatów. Nie tylko dobrze rozumiejących konieczność poszanowania kanonów estetycznych ale i dobrze interpretujących potrzebę społecznego zaangażowania architektów, co przekłada się na wsparcie ich działalności o takim prospołecznym profilu.

Niepowszedni entuzjazm Laureatów dla dziedzictwa kulturowego i dobrej architektury współgrającej z otoczeniem o wysokich walorach kulturowych były powodem decyzji Kapituły Medalu Bene Merentibus o jednogłośnie i z wielkim entuzjazmem przyznaniu go Elżbiecie i Adamowi Czyżewskim.

W imieniu Kapituły Medalu,
Jerzy Grochulski

Warszawa, 29/11/2019